

Curtea Supremă de Justiție  
D E C I Z I E

06 iunie 2022

mun. Chișinău

Colegiul Penal lărgit al Curții Supreme de Justiție în componența:

Președinte – Toma Nadejda,

Judecători – Boico Victor, Diaconu Iurie, Catan Liliana, Guzun Ion,

a judecat, fără citarea părților, în baza materialelor cauzei, recursul ordinar declarat de către procurorul în Procuratura UTA Găgăuzia, oficiul central, Sîrbu Lilia, împotriva deciziei Colegiului judiciar al Curții de Apel Comrat din 30 septembrie 2021, în cauza penală în privința lui,

*Bîtcă Constantin* .....

*Termenul examinării cauzei:*

*Prima instanță:* 09.02.2018 – 17.12.2019;

*Instanța de apel:* 17.01.2020 – 30.09.2021;

*Instanța de recurs:* 14.01.2022 – 06.06.2022.

A C O N S T A T A T :

1. Prin sentința Judecătoriei Cimișlia, sediul Leova, din 17 decembrie 2019, Bîtcă Constantin, învinuit de săvârșirea infracțiunii prevăzute de art. 201<sup>1</sup> alin. (2) lit. a) Cod penal, a fost achitat pe motiv că fapta inculpatului nu întrunește elementele infracțiunii.

A fost soluționată soarta corpurilor delictive.

2. Pentru a se pronunța în cauza dată în sensul enunțat, instanța de fond a constatat că Bîtcă Constantin este învinuit de către organul de urmărire penală în ceea ce el, fiind în relații de condiții de conlocuire cu soția sa Bîtcă Lilia, la domiciliul ultimului din s. C., r-nul Leova, având în comun un copil minor B. C., a.n. xxxx, cu care potrivit prevederilor art.133<sup>1</sup> alin.(1) Cod penal este membru de familie, începând cu anul 2014, sub influența alcoolului, în repetate rânduri, i-a abuzat psihic pe ultimii, intimidându-i în scop de impunere a voinței sau a controlului personal asupra lor.

Astfel el, în luna iunie 2014 dată nestabilă, în timp ce soția sa Bîtcă Lilia se afla la muncă peste hotarele Republicii Moldova în Israel, aflându-se la domiciliul său din s. C., r-nul Leova, fiind în stare de ebrietate, acționând cu intenție manifestată sub forma unor comportamente menite să supere, să facă rău și să aibă un efect negativ asupra stimei de sine în privința soției sale Bîtcă Lilia și a fiului său minor B. C., prin intermediul rețelei de comunicare video Skype, în timpul convorbirii cu soția sa Bîtcă Lilia, o amenința că își va da foc lui și copilului și la toată casa, aducând o sticlă cu

benzină și chibrite, confirmând intenția sa, astfel cauzându-le suferințe psihice soției și fiului minor.

Tot el, la 18.11.2015, aflându-se la domiciliu, în rezultatul unei certți, în prezența fiului B. C., a amenințat-o cu moartea pe soția sa Bîtcă Lilia, punându-i bărdița cu tăișul la cap, astfel cauzându-i suferințe psihice ultimei.

Tot el, în primăvara anului 2017, data precisă nestabilită, în timp ce soția sa Bîtcă Lilia se afla la muncă peste hotarele Republicii Moldova în Israel, aflându-se la domiciliul său din s. C., r-nul Leova, acționând cu intenție manifestată sub forma unor comportamente menite să supere, să facă rău și să aibă un efect negativ asupra stimei de sine în privința soției sale Bîtcă Lilia, prin intermediul rețelei de comunicare video Skype, în timpul convorbirii cu soția sa Bîtcă Lilia, numind-o cu cuvinte necenzurate o amenința că incendiază haina ei de iarnă, arătându-i că din haină iese fum, astfel cauzându-i suferințe psihice.

Tot el, în perioada iunie 2016 - ianuarie 2017 în timp ce soția sa Bîtcă Lilia se afla la muncă peste hotarele Republicii Moldova în Israel, aflându-se la domiciliul său din s. C., r-nul Leova, acționând cu intenție manifestată sub forma unor comportamente menite să supere, să facă rău și să aibă un efect negativ asupra stimei de sine în privința soției sale Bîtcă Lilia, prin intermediul rețelei de comunicare video Skype, îi expedia soției sale secvențe video, prin care demonstrează că vrea să sinucidă prin spânzurare, legând un cablu de plafon și de gâtul său, secvențe în care se vede cum deteriorează bunurile din casă, amenințând cu moartea pe ea, copilul lor și rudele ei, astfel cauzându-i suferințe psihice.

Acțiunile lui Bîtcă Constantin de către organul de urmărire penală au fost încadrate juridic în baza art. 201<sup>1</sup> alin. (2) lit. a) Cod penal, după indicii calificativi: acțiunea sau inacțiunea intenționată comisă de un membru al familiei în privința altui membru al familiei, manifestată prin, intimidare în scop de impunere a voinței sau a controlului personal asupra victimei, săvârșită asupra a doi membri ai familiei.

3. Nefiind de acord cu soluția adoptată de instanța de fond, apel a declarat procurorul în Procuratura raionului Leova, Grigoraș Valentina, prin care a solicitat casarea integrală a sentinței, rejudecarea cauzei și pronunțarea unei noi hotărâri, prin care Bîtcă Constantin să fie recunoscut culpabil de comiterea infracțiunii prevăzute de art. 201<sup>1</sup> alin. (2) lit. a) Cod penal și în baza acestei legi să-i fie stabilită pedeapsă sub formă de muncă neremunerată în folosul comunității pe un termen de 240 ore.

*În motivarea apelului a indicat că* întru confirmarea acușării, instanței de judecată, i-au fost prezentate probele acumulate în cadrul urmăririi penale, și anume: depozițiile părții vătămate Bîtcă Lilia, părții vătămate minore; martorilor Jechiu Zinaida și Beleuță Olga; plângerea cet. Bîtcă Lilia din

27.06.2017; ordonanța și procesul-verbal de ridicare a CD-ului cu înregistrările video din 10.07.2017 ce conține imaginile video prezentate de către partea vătămată Bîtcă Lilia; ordonanța și procesul-verbal de ridicare a pozelor cu convorbirile înregistrate în rețeaua de socializare din 10.07.2017, prezentate de către partea vătămată Bîtcă Lilia și înregistrările video prezentate de către partea vătămată Bîtcă Lilia.

Consideră sentința neîntemeiată și pasibilă a fi casată, deoarece este contrară stării de fapt stabilite în baza probelor examinate în cadrul cercetării judecătorești și contravine prevederilor art. 101 alin. (1) Cod de procedură penală. Or, ansamblul probelor privite în coroborare dovedesc vinovăția inculpatului în săvârșirea infracțiunii imputate.

Instanța de judecată eronat a apreciat că acțiunile inculpatului nu întrunesc elementele infracțiunii prevăzute de art. 201<sup>1</sup> Cod penal.

Menționează că în acțiunile inculpatului Bîtcă Constantin, se constată modalitatea faptică de realizare a violenței în familie prin violență psihologică, care conține și injurie, ofense, insultare, distrugere demonstrativă a obiectelor, amenințări verbale, acte de gelozie. Fapte confirmate în cadrul examinării cauzei penale în instanța de judecată prin declarațiile părții vătămate, prin înregistrările video, prin declarațiile martorului Beleuță Olga.

Apreciază că instanța de judecată incorect a statuat, că în lipsa unei expertize psihiatrice nu poate fi confirmat faptul cauzării suferințelor psihice părții vătămate, fără să ia în considerație declarațiile părții vătămate Bîtcă Lilia, secvențele video în care inculpatul înscenează strangularea sa, deteriorează bunurile din casă și o numește cu cuvinte necenzurate.

Potrivit art. 143 pct. 6) Cod de procedură penală, expertiza judiciară se dispune și se efectuează, în mod obligatoriu, în cazurile când prin alte probe nu poate fi stabilit adevărul în cauză, iar în speța au fost prezentate probe care confirmă acțiunile inculpatului.

Relevă că instanța de judecată reține faptul că inculpatul pe parcursul urmăririi penale s-a declarat nevinovat, deși trece cu vederea declarațiile inculpatului date în ședința de judecată care confirmă, că el într-adevăr a filmat secvențele video care au fost prezentate în ședința de judecată și le-a expediat soției sale prin Skype, deoarece o bănuia de infidelitate și cu scopul de a o face să se întoarcă acasă.

**4. Prin decizia Colegiului judiciar al Curții de Apel Comrat din 30 septembrie 2021 a fost respins ca nefondat apelul declarat de către acuzatorul de stat, procurorul în procuratura raionului Leova, Grigoraș Valentina, fiind menținută sentința fără modificări.**

**4.1** Instanța de apel reluând la cererea acuzatorului de stat, cercetarea judecătorească și în conformitate cu prevederile alin. (1) și alin. (2) art. 414 Cod de procedură penală, cercetând probatoriul administrat la judecarea

cauzei în fond, analizând argumentele apelului în partea ce ține de învinuirea adusă inculpatului Bîtcă Constantin învinuit de săvârșirea infracțiunii prevăzute de art. 201<sup>1</sup> alin. (2) lit. a) Cod penal, a concluzionat că sentința de achitare emisă de prima instanță, pe motiv că fapta inculpatului nu întrunește elementele infracțiunii este legală și întemeiată, fiind corect stabilite circumstanțele de fapt și de drept prin prisma aplicării art. 101 Cod de procedură penală.

S-a menționat că vinovăția persoanei în săvârșirea faptei se consideră dovedită numai în cazul când instanța de judecată, călăuzindu-se de principiul prezumției nevinovăției, cercetând nemijlocit toate probele prezentate, iar îndoielile, care nu pot fi înlăturate, fiind interpretate în favoarea inculpatului și în limita unei proceduri legale, a dat răspunsuri la toate chestiunile prevăzute în art. 385 Cod de procedură penală, inclusiv fiind necesar de a stabili faptul dacă fapta întrunește elementele infracțiunii.

Instanța de apel a considerat că în speța dată, prin probele administrate de organul de urmărire penală nu a fost demonstrată vinovăția inculpatului Bîtcă Constantin de comiterea infracțiunii imputate, or, la caz, instanța de judecată nu poate să pună la baza unei hotărâri de condamnare doar declarațiile părții vătămate care au fost făcute la etapa de urmărire penală, urmare a unei sentințe de achitare.

Totodată, analizând declarațiile date de Bîtcă Lilia în instanța de apel, s-a constatat faptul că nu se confirmă prin nici o probă că B. C. a fost impus și a scris personal deferite „prostii” în adresa mamei sale prin rețelele de socializare. Colegiul în acest sens a notat că minorul B. C. în declarațiile sale a negat toate acuzațiile în adresa tatălui Bîtcă Constantin.

Instanța de apel a susținut poziția instanței de fond privind faptul că acuzarea nu a dovedit realizarea, de către inculpatul Bîtcă Constantin, a laturii obiective a componentei de infracțiune de violență în familie, precum și scopul de impunere a voinței sau a controlului personal asupra victimei, săvârșită asupra a doi membri ai familiei.

Colegiul a mai reținut că învinuirea adusă lui Bîtcă Constantin în săvârșirea infracțiunii prevăzute de art. 201<sup>1</sup> alin. (2) lit. a) Cod penal, învinuirea formulată atât prin rechizitoriu cât și prin ordonanța de punere sub învinuire nu este una concretă, contrară cerințelor normelor procesuale privind încadrarea juridică corectă ale persoanei învinuite de săvârșirea unei infracțiunii. Or, conform materialelor cauzei, s-a constatat că inculpatului Bîtcă Constantin i-a fost incriminat și faptul că la 18.11.2015, aflându-se la domiciliu, în rezultatul unei certți, în prezența fiului B. C., a amenințat-o cu moartea pe soția sa Bîtcă Lilia, punându-i bărdița cu tăișul la cap, astfel cauzându-i suferințe psihice ultimei. Iar, instanța de apel, în sensul dat a reiterat că instanța de fond corect a menționat că latura obiectivă manifestată prin amenințarea cu moartea nu intră în semnele componentei de infracțiune

prevăzută la art. 201<sup>1</sup> alin. (2) lit. a) Cod penal.

De asemenea, partea acuzării a calificat faptele lui Bîtcă Constantin că s-ar fi manifestat și prin inacțiune, însă, în ordonanța de punere sub învinuire lipsește descrierea laturii obiective a infracțiunii manifestată prin inacțiune de către inculpat, fapt constatat și de către instanța de fond la emiterea sentinței apelate.

A menționat că partea vătămată Bîtcă Lilia a refuzat să treacă expertiza psihologico-psihiatrică, din motiv că trebuia să plece peste hotarele Republicii Moldova, iar părții vătămate minore B. C. și reprezentantului său legal Jechiu Zinaida în genere nu i s-au propus acest fapt. Astfel, instanța de apel a concluzionat asupra corectitudinii soluției instanței de fond precum că instanța nu poate substitui unui expert sau specialist în domeniu pentru a stabili cu certitudine survenirea suferințelor psihice în privința părților vătămate Bîtcă Lilia și B. C., or, în conformitate cu prevederile art. 143 alin. (1) pct. 5) și pct. 6) Cod de procedură penală, dispunerea expertizei în privința părții vătămate minore B. C. și a părții vătămate Bîtcă Lilia era obligatorie, măcar ținând cont de faptul că martori oculari nu au fost la nici un epizod, iar declarațiile părților vătămate urmau a fi puse, în mod exclusiv și în principal, la baza hotărârii în cauza dată.

Instanța de apel a mai menționat și faptul că prin răspunsul nr. 207 din 23 mai 2018 (vol.I, f.d.216), oferit de Centrul Național de Prevenire a Abuzului față de Copii, s-a constatat că nu s-au depistat semne care ar indica că copilul B. C. este supus abuzului de către tatăl său, dimpotrivă s-a constatat că tata este persoana de încredere și de protecție pentru copil, manifestările non-verbale confirmă atașamentul față de tată. În relație cu mama, copilul manifestă dezamăgire, supărare, în legătură cu faptul că aceasta îl privează de cadourile pe care i le-a dăruit (i-a luat telefonul când al ei s-a stricat, nu are acces la bicicleta care se afla la buneii materni), precum și în legătură cu faptul că nu l-a protejat atunci când i-a spus că este bătut de către buneii materni.

S-a remarcat faptul că în plângerea depusă de Bîtcă Lilia din 26 iunie 2017, ultima solicită să fie tras la răspundere penală cet. Bîtcă Constantin, care din luna ianuarie 2017 până în prezent, verbal, cât și prin mijloacele video o amenință cu răfuiala fizică, cu omorul, dar și cu faptul că se va spânzura, inclusiv și pe copilul comun îl va spânzura, că va da foc la casă, pe când în ordonanța de punere sub învinuire sunt incluse epizoade din anul 2014, 2015 și 2016, nefiind depusă o plângere suplimentară sau înregistrat vreun raport de autosesizare din partea organului de urmărire penală în acest sens.

În evaluarea inițială a situației copilului B. C. din 27 iunie 2017 se indică că în familie se atestă cazuri de violență și abuz, însă nu este specificat din partea cui se atestă asemenea fapte și perioada.

Instanța a subliniat faptul că prin fișa de sesizare a cazului suspect de violență, neglijare, exploatare și trafic al copilului Bîtcă Constantin nr. 57 din 28 iunie 2017 (vol.I, f.d.22), se confirmă că la 27 iunie 2017, mama cât și copilul este amenințat de tata Bîtcă Constantin cu răfuiala fizică, sinuciderea, astfel traumează psihologic copilul, se atestă violență psihologică, iar deja în chestionarul de evaluare a riscurilor în cazurile de violență în familie din 27 iunie 2017, victimă este indicată doar Bîtcă Lilia. (vol.I, f.d.26)

De asemenea, Colegiul a menționat că în învinuire sunt indicate și episoade precum că inculpatul deteriorează bunurile din casă, inclusiv incendiază haina de iarnă a părții vătămate Lilia Bîtcă, arătându-i că din haină iese fum, însă organul de urmărire penală nu a ridicat și cercetat bunurile respective și nu le-a recunoscut drept corpuri delictive.

Prin urmare, instanța de judecată, corect a reținut faptul că din probele prezentate de partea acuzării nu rezultă cu certitudine că inculpatul Bîtcă Constantin a comis infracțiunea prevăzute de art. 201<sup>1</sup> alin. (2) lit. a) Cod penal, violența în familie, după indicii: acțiunea sau inacțiunea intenționată comisă de un membru al familiei în privința altui membru al familiei, manifestată prin, intimidare în scop de impunere a voinței sau a controlului personal asupra victimei, săvârșită asupra a doi membri ai familiei. Or, acuzatorul de stat nu a prezentat probe concludente, pertinente, utile și veridice precum că Bîtcă Constantin a comis infracțiunea prevăzută de art. 201<sup>1</sup> alin. (2) lit. a) Cod penal.

Astfel, instanța de apel a concluzionat că cerințele date ale legii procesual penale au fost respectate de către instanța de fond, probele administrate pe dosar au fost apreciate corect, fapt ce a dus la achitarea inculpatului Bîtcă Constantin, pe deplin confirmându-se nevinovăția acestuia în săvârșirea faptei imputate.

5. Decizia instanței de apel a fost atacată cu recurs ordinar de către procurorul în Procuratura UTA Găgăuzia, oficiul central, Sîrbu Lilia, care invocând incidența pct. 6) a dispozițiilor art. 427 Cod de procedură penală, a solicitat casarea deciziei Colegiului judiciar al Curții de Apel Comrat din 30 septembrie 2021, cu remiterea cauzei la rejudecare în instanța de apel, într-un alt complet de judecată.

*În motivarea recursului ordinar declarat, procurorul a invocat următoarele argumente:*

- instanța de apel a judecat cauza contrar prevederilor art. 414 și 417 alin. (1) pct. 8) Cod de procedură penală;
- soluția instanței de apel contravine probelor prezente la materialele cauzei penale;
- instanța nu a apreciat fiecare probă separat, din punct de vedere al pertinentei, concludenței, utilității și veridicității ei și nu a respins versiunile și probele acuzării;

- nu au fost apreciate în modul convenit declarațiile făcute de partea vătămată Bîtcă Lilia și martorul Beleuța Olga;

- consideră argumentele instanțelor de judecată, în susținerea soluției de achitare, drept neîntemeiate, or instanța de apel nu a luat în considerație declarațiile părții vătămate privind prezența violenței psihologice, care a fost confirmată de înregistrările video și mesajele scrise prin intermediul site-lui «Odnoklassniki», care au fost ridicate de la partea vătămată și examinate în mod corespunzător;

- consideră neîntemeiat argumentul instanței de apel că învinuirea formulată lui Bîtcă Constantin atât prin rechizitoriu cât și prin ordonanța de punere sub învinuire nu este una concretă, contrară cerințelor normelor procesuale privind încadrarea juridică corectă ale persoanei învinuite de săvârșirea unei infracțiuni;

- menționează că analizând ordonanța de punere sub învinuire a lui Bîtcă Constantin din 10.10.2017 (v.I, f.d.128), a constatat prezența tuturor elementelor obligatorii unei ordonanțe de învinuire stipulate în art. 281 alin. (2) Cod de procedură penală, respectiv nu-i este clar ce totuși a avut în vedere instanța de apel, or în decizia sa nu a indicat concret ce elemente lipsesc în ordonanța nominalizată sau prin ce/cum au fost încălcate cerințele normelor procesuale.

6. Judecând recursul ordinar în raport cu materialele dosarului și motivele invocate, Colegiul Penal lărgit consideră că recursul urmează a fi admis, cu dispunerea rejudecării cauzei din următoarele considerente:

Potrivit art. 427 alin. (1) Cod de procedură penală, hotărârile instanței de apel pot fi supuse recursului pentru a repara erorile de drept comise de instanțele de fond și de apel doar în cazurile stipulate în acest articol.

Conform art. 435 alin. (1) pct. 2) lit. c) Cod de procedură penală, instanța de recurs, judecând recursul, admite recursul, casează hotărârea atacată și dispune rejudecarea cauzei de către instanța de apel, în cazul în care eroarea judiciară nu poate fi corectată de către instanța de recurs.

De asemenea, instanța de recurs verifică dacă s-a aplicat corect legea la faptele reținute prin hotărârile atacate și dacă aceste fapte au fost constatate cu respectarea dispozițiilor de drept formal și material.

Așadar, instanța de recurs poate să intervină în soluția instanței de apel, inclusiv și să o caseze, atunci când se constată comiterea erorilor de drept, ce au dus la adoptarea unei hotărâri ilegale, în același timp, verificându-se dacă s-a aplicat corect legea la faptele reținute prin hotărârea atacată și dacă aceste fapte au fost constatate cu respectarea dispozițiilor de drept formal și material.

Din dispozițiile art. 414 Cod de procedură penală, rezultă că instanța de apel, judecând apelul, este obligată să verifice legalitatea și temeinicia hotărârii atacate pe baza probelor examinate de prima instanță, conform

materialelor din dosar, și oricăror probe noi prezentate instanței de apel sau să cerceteze suplimentar probele administrate de prima instanță. În vederea soluționării apelului, instanța de apel poate da o nouă apreciere probelor. Instanța de apel, este obligată să se pronunțe asupra tuturor motivelor invocate în apel.

Conform art. 417 alin. (1) pct. 8) Cod de procedură penală, decizia instanței de apel trebuie să cuprindă temeiurile de fapt și de drept care au dus, după caz, la respingerea sau admiterea apelului, precum și motivele adoptării soluției.

Prin urmare, Colegiul penal lărgit menționează că declanșând o continuare a judecării cauzei în fond, apelul este o cale de atac sub aspect de fapt și de drept, întrucât odată exercitat, produce un efect devolutiv complet, în sensul că provoacă un control integral atât în fapt, cât și în drept, în privința persoanelor ce a fost declarat.

După cum rezultă din conținutul cererii de recurs ordinar, declarat de procuror, aceasta se întemeiază pe prevederile art. 427 alin. (1) pct. 6), Cod de procedură penală, potrivit cărora, hotărârile instanței de apel pot fi supuse recursului pentru a repara erorile de drept comise de instanțele de fond și apel atunci când *instanța de apel nu s-a pronunțat asupra tuturor motivelor invocate în apel sau hotărârea atacată nu cuprinde motivele pe care se întemeiază soluția ori motivarea soluției contrazice dispozitivul hotărârii sau acesta este expus neclar, sau instanța a admis o eroare gravă de fapt, care a afectat soluția instanței.*

În speță, sunt prezente erorile de drept invocate de recurent și acestea nu pot fi corectate de către instanța de recurs, impunându-se soluția prevăzută de art. 435 alin. (1) pct. 2) lit. c) Cod de procedură penală – casarea totală a hotărârii atacate și dispunerea rejudecării de către instanța de apel – deoarece fiind sesizată cu apel de către procuror, instanța de apel nu a reacționat în modul prevăzut de lege asupra erorii de drept, nu a desființat sentința, nu a judecat cauza penală în corespundere cu exigențele prevăzute de lege, neverificând dacă s-a aplicat corect legea la fapta reținută prin hotărârea contestată și dacă această faptă a fost constatată cu respectarea dispozițiilor de drept formal și material - erori de drept ce nu pot fi înlăturate în nici un mod în procedura recursului, instanța de recurs nefiind abilitată cu atribuții de a judeca cauza în fond.

Astfel, Colegiu penal atestă că, potrivit ordonanței de punere sub învinuire din 10 octombrie 2017 și rechizitoriului întocmit la 02 februarie 2018, inculpatului Bîtca Constantin i se impută comiterea a mai multe epizoade de violență în familie, ce au avut loc în diferite perioade de timp începând cu *iunie 2014, 18 noiembrie 2015, iunie 2016-ianuarie 2017* și respectiv *primăvara anului 2017*, încadrate juridic în baza art. 201<sup>1</sup> alin. (2) lit. a) Cod penal, după indicii calificativi: acțiunea sau inacțiunea intenționată comisă

de un membru al familiei în privința altui membru al familiei, manifestată prin, intimidare în scop de impunere a voinței sau a controlului personal asupra victimei, săvârșită asupra a doi membri ai familiei. (*în redacția Legii nr. 196 din 28.07.2016*).

Adoptând sentința de achitare, prima instanță în partea descriptivă a actului judecătoresc, preluând învinuirea adusă inculpatului prin rechizitoriu, a stabilit că *"fapta inculpatului Bîtca Constantin nu întrunește elementele infracțiunii și ajunge la concluzia că acesta urmează a fi achitat, deoarece sentința de condamnare nu poate fi bazată pe presupuneri"*.

Fiind sesizată cu apel de către procuror, instanța de apel nerespectând întocmai prevederile art. 413 alin. (1) Cod de procedură penală, potrivit cărora la judecarea apelului se aplică regulile generale pentru judecarea cauzelor în primă instanță, nu a judecat cauza penală în corespundere cu exigențele prevăzute de lege, neverificând dacă s-a aplicat corect legea la fapta reținută prin hotărârea contestată și dacă această faptă a fost constatată cu respectarea dispozițiilor de drept formal și material.

În acest context, Colegiul ține să remarce că, art. 390 Cod de procedură penală stipulează exhaustiv temeiurile în baza cărora instanța este îndreptățită să adoptă sentința de achitare, în particular fiind vorba despre cazurile când: 1) nu s-a constatat existența faptei infracțiunii; 2) fapta nu a fost săvârșită de inculpat; 3) fapta inculpatului nu întrunește elementele infracțiunii; 4) fapta nu este prevăzută de legea penală; 5) există una din cauzele care înlătură caracterul penal al faptei.

Sentința de achitare duce implicit la reabilitarea persoanei și, în acest caz, ultima are dreptul la despăgubiri materiale, morale, precum și să fie restabilită în drepturile de muncă, de pensionare, locative și alte drepturi în condițiile legii.

Colegiul penal lărgit reține că împrejurările menționate în partea descriptivă a hotărârilor contestate, inclusiv cele reproduse în pct. 2. și 4.1 din prezenta decizie, relevă în mod concludent că instanțele de fond au constatat și apreciat circumstanțele de fapt și de drept privind învinuirea înaintată inculpatului și încadrarea juridică a acțiunilor infracționale ale acestuia în baza art. 201<sup>1</sup> alin. (1) Cod penal, *în redacția Legii nr. 196 din 28.07.2016*, fără să țină cont că învinuirea formulată inculpatului în baza art. 201<sup>1</sup> alin. (2) lit. a) Cod penal, conține epizoade din *iunie 2014, 18 noiembrie 2015*, perioade în care erau în vigoare prevederile art. 201<sup>1</sup> Cod penal *în redacția Legii nr. 167 din 09.07.2010*.

Potrivit art. 325 alin. (1) Cod de procedură penală, judecarea cauzei în primă instanță se efectuează numai în privința persoanei puse sub învinuire și numai în limitele învinuirii formulate în rechizitoriu, iar din prevederile art. 8 Cod penal se atestă că caracterul infracțional al faptei și pedeapsa pentru aceasta se stabilesc de legea penală în vigoare la momentul săvârșirii

faptei.

Conform art. 10 alin. (1), (2) Cod penal (efectul retroactiv al legii penale), legea penală care înlătură caracterul infracțional al faptei, care ușurează pedeapsa ori, în alt mod, ameliorează situația persoanei ce a comis infracțiunea are efect retroactiv, adică se extinde asupra persoanelor care au săvârșit faptele respective până la intrarea în vigoare a acestei legi, inclusiv asupra persoanelor care execută pedeapsa ori care au executat pedeapsa, dar au antecedente penale. Legea penală care înăsprește pedeapsa sau înrăutățește situația persoanei vinovate de săvârșirea unei infracțiuni nu are efect retroactiv.

Instanța de recurs ordinar constată că instanța de apel pripit a concluzionat despre achitarea inculpatului Bîtca Constantin în baza art. 201<sup>1</sup> alin. (1) Cod penal (în redacția Legii nr. 196 din 28.07.2016), pe epizodele din *iunie 2014 și 18 noiembrie 2015*, or, fapta imputată acestuia a fost săvârșită în momentul în care erau în vigoare prevederile art. 201<sup>1</sup> Cod penal, din redacția Legii nr. 167 din 09.07.2010.

În consecință, acțiunile lui Bîtca Constantin, pe epizodele din *iunie 2014 și 18 noiembrie 2015*, manifestate prin provocarea suferinței psihice părții vătămate, nu se întrevăd în dispoziția art. 201<sup>1</sup> Cod penal, în redacția Legii nr. 196 din 28.07.2016. Această situație însă nu presupune existența unui temei de achitare a inculpatului, așa cum a indicat instanța de apel, or fapta acestuia a fost săvârșită în momentul în care erau în vigoare prevederile art. 201<sup>1</sup> Cod penal, în redacția Legii nr. 167 din 09.07.2010, iar potrivit art. 8 Cod penal, caracterul infracțional al faptei și pedeapsa pentru aceasta se stabilesc de legea penală în vigoare la momentul săvârșirii infracțiunii.

Totodată, în această ordine de idei, Colegiul penal lărgit susține că, atât instanța de fond cât și instanța de apel la pronunțarea deciziilor urma să țină cont și de decizia Curții Supreme de Justiție nr. 4-1ril-2/2017 din 30 noiembrie 2017 (recurs în interesul Legii), prin care a fost uniformizată practica jurisprudenței naționale și detaliat s-a expus asupra acestui fapt.

Astfel, deși, aparent din analiza raționamentului instanței de apel, precum că *"...învinuirea formulată atât prin rechizitoriu cât și prin ordonanța de punere sub învinuire nu este una concretă, contrară cerințelor normelor procesuale privind încadrarea juridică corectă ale persoanei învinuite de săvârșirea unei infracțiuni."* se atestă temeiul ce are ca efect încetarea procesului penal conform art. 391 alin. (1) pct. 6) Cod de procedură penală, soluția instanței însă a fost una de achitare a inculpatului.

Colegiul penal lărgit remarcă că poziția instanțelor de fond este una nefondată, or, ținând cont de prevederile art. 332 alin. (1) Cod de procedură penală, raportate la prevederile art. 275 pct. 9), 285 alin. (2) al aceluiași Cod, în virtutea principiului retroactivității legii penale noi, procesele penale în

privința persoanelor care au săvârșit fapte de violență în familie în timpul acțiunii legii penale în redacția Legii nr. 167 din 09 iulie 2010 și ulterior acțiunile acestora au fost decriminalizate prin Legea nr. 196 din 28 iulie 2016, în vigoare din 16 septembrie 2016, urmează a fi încetate în corespundere cu art. 391 alin. (1) pct. 6) Cod de procedură penală, din motiv că există alte circumstanțe care exclud tragerea la răspundere penală, deoarece asemenea situații reprezintă cauze de nereabilitare a persoanei.

În asemenea împrejurări și în temeiul aplicării principiului retroactivității Legii penale noi, față de inculpatul care a comis faptele invocate în rechizitoriu dar în cadrul judecării cauzei au apărut circumstanțe care, pe temei de nereabilitare împiedică continuarea acesteia, urmează a fi adoptată o sentință de încetare a procesului penal. Or, potrivit 285 alin. (1) și (2), 275 pct. 9), art. 391 alin. (1) pct. 6) Cod de procedură penală, dacă există alte circumstanțe care exclud tragerea la răspundere penală se adoptă sentința de încetare.

Referitor la celelalte două episoade, din *iunie 2016-ianuarie 2017* și respectiv *primăvara anului 2017*, imputate inculpatului Bîtca Constantin prin actul de învinuire, Colegiul penal lărgit făcând o analiză a textului decizie contestate, în această parte, reține că instanța de apel a trecut în revistă mijlocele probatorii administrate pe caz, inclusiv declarațiile martorilor, părților vătămate și a inculpatului făcute atât în instanța de fond cât și cea de apel, fără a oferi propria apreciere a acestora așa cum o cer prevederile art. 101 alin. (1) și art. 414 alin. (2) și (6) Cod de procedură penală. Or, pentru achitarea inculpatului nu este suficientă existența unor probabilități cu privire la nevinovăția acestuia, dar este necesar ca probele administrate să creeze judecătorului convingerea dată.

În sensul celor indicate supra, instanța de recurs observă că partea acuzării în cererea de apel a înaintat o serie de argumente care urmau a fi elucidate și analizate în decizia instanței de apel, printre care declarațiile părții vătămate Bîtca Lilia și a martorului Beleuța Olga (pct. 3 din decizie).

Mai mult deși instanța de apel în decizia adoptată face referire la faptul că *"La demersul suplimentar al procurorului, la ședința colegiului instanței de apel a fost cercetat corpul delict, și nume CD-discuri cu înregistrările video și foto."*, iar potrivit procesului-verbal al ședinței de judecată din 21.07.2021 acesta a fost vizualizat de participanții la proces (f.d. 171 vol. II), omite să reflecte conținutul celor vizualizate precum și coroborarea secvențelor date cu celelalte mijloace probatorii, afectând astfel plenitudinea motivării deciziei judecătorești, sub toate aspectele, potrivit cerințelor art. 414 Codul de procedură penală.

În continuarea celor invocate mai sus, Colegiul penal lărgit reține că concluziile formulate de instanța de apel poartă un caracter general asupra operațiunii de cercetare și verificare a probelor, iar așa cum examinarea

probelor constituie elementul-cheie la pronunțarea unei hotărâri corecte și legale, lăsarea fără apreciere și aprecierea abstractă a acestora duce la pronunțarea unei hotărâri incomplete, neîntemeiate și cu o doză sporită de incertitudine asupra calității efectuării actului de justiție.

Reieșind din cele descrise, Colegiul constată că, chestiunile asupra cărora instanța de apel trebuia să se pronunțe, nu au fost examinate în mod corespunzător, ca o chestiune de proces echitabil, ceea ce echivalează cu nerezolvarea fondului apelului, fapt ce impune casarea totală a deciziei adoptate în prezenta cauză penală, deoarece la judecarea cauzei și la adoptarea deciziei, instanța de apel nu se poate limita la preluarea totală sau parțială a motivării formulate de prima instanță, ci trebuie să analizeze din nou cauza, în fapt și în drept, și să răspundă argumentat la criticile și mijloacele de apărare invocate de părți, or, doar astfel se demonstrează că ele au fost auzite în cadrul examinării acestei cauze penale (*hotărârile Suominen versus Finlanda și Kuznetsov și alții versus Federația Rusă*).

Deci, coroborând materialele cauzei penale la prevederile art. 24 Cod de procedură penală, se conchide necesitatea casării deciziei pe motivele și temeiul prevăzute de art. 427 alin. (1) pct. 6) Cod de procedură penală, or în lumina jurisprudenței CtEDO, s-a reiterat importanța soluționării unei cauze în fond, astfel ca instanța națională să se expună asupra vinovăției sau nevinovăției persoanei acuzate de comiterea unui delict, în vederea stabilirii adevărului obiectiv, restabilirii ordinii de drept, ocrotirii și asigurării drepturilor nu numai a acuzatului, dar și a victimelor infracțiunii (*hotărârea Maslova și Nalbandov versus Federația Rusă*) și, deși, instanțele nu sunt obligate să se expună asupra motivelor de respingere a fiecărui argument a unei părți (*hotărârea Ruiz Torija versus Spania*), acestea nu sunt scutite de obligația de a examina în modul corespunzător principalele motive invocate și de a le da un răspuns (*hotărârea Moreira Ferreira versus Portugalia*).

La rejudecarea cauzei instanța de apel urmează să se conducă de prevederile art. 436 Cod de procedură penală, care prevăd procedura de rejudecare și limitele acesteia: să se pronunțe la modul cuvenit și în strictă conformitate cu prevederile legii procesual-penale asupra motivelor esențiale invocate în cererile de apeluri și recursuri; să cerceteze amănunțit aspectele învinuirii înaintate, să verifice și să aprecieze profund probele administrate și examinate în instanță în strictă conformitate cu cerințele legii, să le dea o evaluare cuvenită cu argumentarea admisibilității sau inadmisibilității fiecărei probe examinate, să elucideze faptele importante pentru soluționarea justă și promptă a cauzei date; să-și argumenteze clar concluziile în decizia adoptată, să țină cont și de personalitatea inculpatului, respectiv în caz de adoptare a unei concluzii de vinovăție sau nevinovăție a inculpatului, să emită o soluție clară, ținând cont de motivele casării deciziei atacate, de practica unitară în acest domeniu, precum și de practica relevantă

a CtEDO, și să pronunțe o hotărâre legală și întemeiată, în conformitate cu prevederile art. 417 Cod de procedură penală.

7. În conformitate cu art. 434, 435 alin. (1) pct. 2) lit. c) Cod de procedură penală, Colegiul penal lărgit al Curții Supreme de Justiție,

### D E C I D E:

Admite recursul ordinar declarat de către procurorul în Procuratura UTA Găgăuzia, oficiul central, Sîrbu Lilia, casează total decizia Colegiului judiciar al Curții de Apel Comrat din 30 septembrie 2021, în cauza penală în privința lui *Bîtcă Constantin xxxx* și dispune rejudecarea cauzei, de către aceeași instanță de apel, în alt complet de judecată.

Decizia nu este susceptibilă de a fi atacată.

Decizia motivată este pronunțată la **28 iulie 2022**.

Președinte

Toma Nadejda

Judecători

Boico Victor

Diaconu Iurie

Catan Liliana

Guzun Ion